

Herbestemming & hergebruik

Nader Soortenonderzoek

De Pol, Nijkerk

Nader Soortenonderzoek

De Pol, Nijkerk

Projectnummer: 2023-0369

Datum: 8-4-2024

Versie 2.0

Opdrachtgever: Beweging 3.0

Adviseur Ecologie

[Redacted]@lycens.nl

M [Redacted]

Projectleider Ecologie

[Redacted]@lycens.nl

M [Redacted]

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. De ontwikkeling.....	4
2.1. Plangebied.....	4
2.2. Voorgenomen activiteiten.....	5
2.3. Onderzoeksgebied.....	5
3. Het onderzoek.....	6
3.1. Methode.....	6
3.2. Bezoeken.....	7
3.3. Resultaten.....	8
3.4. Wettelijke consequenties	11
4. Conclusie	12

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen om het bestaande woonzorgcentrum te slopen en een nieuw zorggebouw te realiseren. In het kader van de Zorgplicht (Art. 1.11 Wet natuurbescherming) dient, wanneer negatieve effecten op beschermde flora- en faunasoorten op voorhand niet uit te sluiten zijn, een quickscan ecologisch onderzoek uitgevoerd te worden om de aanwezige en potentieel aanwezige, beschermde natuurwaarden in beeld te brengen. Uit de quickscan kwam naar voren dat de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in het bestaande woonzorgcentrum niet uitgesloten kan worden en er gericht onderzoek noodzakelijk is.

Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn strikt beschermd en mogen alleen negatief beïnvloed worden indien een ontheffing van de Wet natuurbescherming is verkregen. Om volledig inzicht te krijgen in de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen, is besloten gericht onderzoek te verrichten naar deze soorten, conform Vleermuisprotocol 2021.

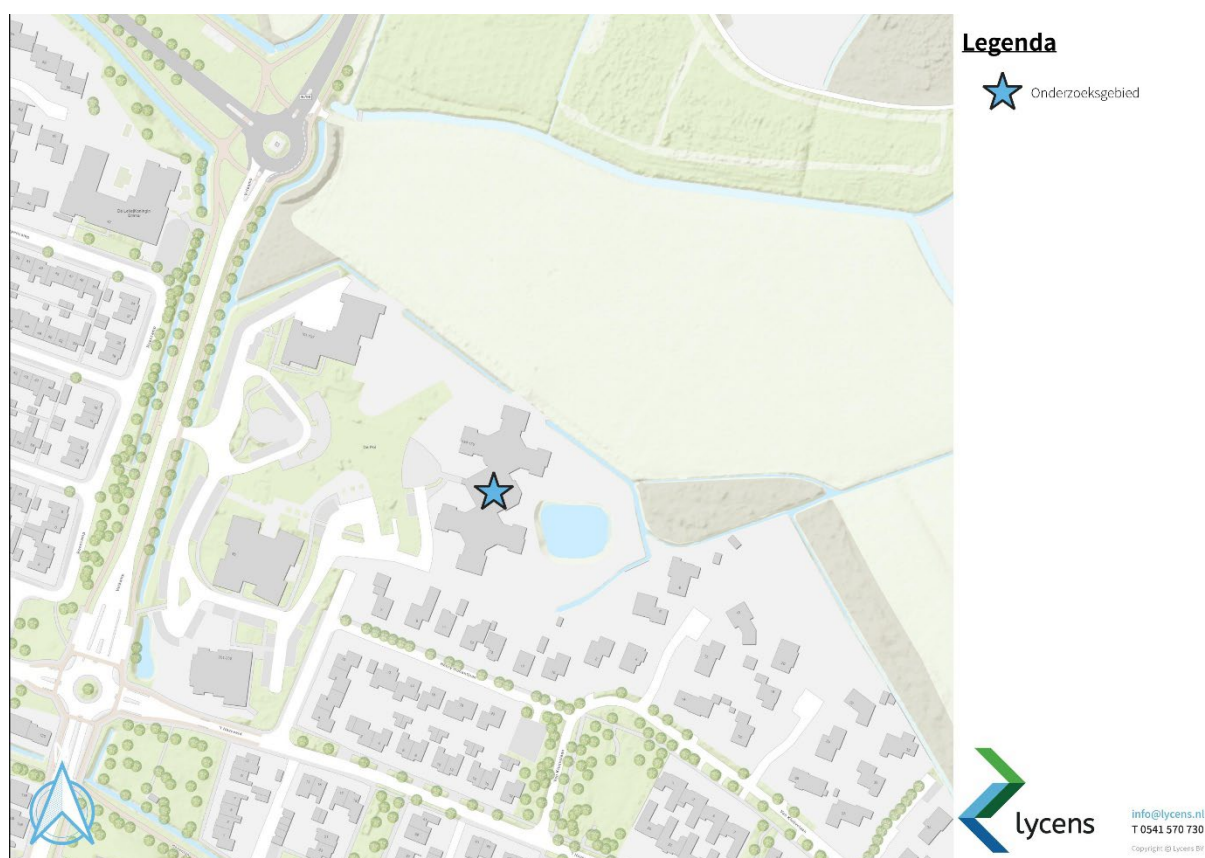
In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ontwikkeling. In hoofdstuk 3 wordt het onderzoek beschreven. Daarbij komt de onderzoeksmethode, de bezoeken, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequenties in het kader van de Wet natuurbescherming aan bod. In hoofdstuk 4 komt de conclusie aan de orde.

2. De ontwikkeling

2.1. Plangebied

Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de [REDACTED] te Nijkerk. Het plangebied ligt aan de rand van de woonkern Nijkerk en wordt omgeven door stedelijk en landelijk gebied. In figuur 2.1 wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Figuur 2.1: Globale ligging van het plangebied

Beschrijving

Het plangebied bestaat uit een verouderd zorgcomplex bestaande uit één bouwlaag naast een vijver. Het gebouw beschikt over een plat dak en bakstenen gevels met luchtspouw en open stootvoegen. Een groot deel van de open stootvoegen zijn gedicht met bijenbekjes, enkel een paar van de openstootvoegen aan de westzijde zijn open. Verder bestaat het perceel uit verharding en gazon. In figuur 2.2 wordt de begrenzing van het onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 2.2: Begrenzing van het onderzoeksgebied

2.2. Voorgenomen activiteiten

Het voornemen bestaat om het verouderde zorgcomplex binnen het onderzoeksgebied te slopen en een nieuw zorgcomplex te realiseren.

2.3. Onderzoeksgebied

Om de effecten van de voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval grenst het plangebied aan agrarische percelen, woningen en openbare ruimte. Vanwege de lokale invloedsfeer, wordt het onderzoeksgebied gelijkgesteld aan het plangebied. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten en/of -waarden buiten het onderzoeksgebied op een dusdanige wijze aangetast worden, dat dit leidt tot wettelijke consequenties.

3. Het onderzoek

3.1. Methode

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021. Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een Echo Meter Touch 2 met opname- en vertragingfunctie en een Batlogger M is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Op basis van frequentie, klank en ritme zijn met zekerheid de soorten bepaald. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geïnterpreteerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanwezigheid en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen met zwermdende dieren, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing als verblijfplaats voor vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouw bewonende soorten. Het gebouw lijkt geschikt als zomer-, kraam-, en paarverblijfplaats. Er is geen onderzoek gedaan naar verblijfplaatsen in de bomen. Deze zijn reeds uitgesloten in de quickscan flora en fauna door de afwezigheid van holen, spleten en loszittende schors in de bomen.

Het onderzoek is uitgevoerd door te posten met een batdetector bij de te slopen bebouwing. De onderzoekers hebben het onderzoeksgebied te voet bezocht waarbij specifiek gelet is op uit- en invliegende dieren en baltsende mannelijke gewone- en ruige dwergvleermuizen in het najaar. Per bezoek waren vier onderzoekers aanwezig. Gelet op de omvang van het object is dat voldoende om een goed beeld te krijgen van mogelijk aanwezige vleermuizen.

De meervleermuis is vrij selectief in het kiezen van een verblijfplaats waarbij de afwezigheid van verstoring een grote rol heeft (H [REDACTED], 2011)¹. Gezien de relatief lage hoogte van het zorgcentrum (enkel een begane grond) en de aanwezigheid van veel gebruikte terrassen rondom de bebouwing inclusief verlichting is er een groot deel van het jaar verstoring direct rond de verblijfplaatsen. Daarnaast zijn er geen meervleermuizen waargenomen in de voorjaarsrondes. Om deze redenen is er geen najaarsronde uitgevoerd voor de meervleermuis. Overige myoten worden niet verwacht binnen het onderzoeksgebied door de afwezigheid van holen en spleten in de bomen en beschikt de bebouwing niet over zolders of geschikte vleermuiskasten voor deze soorten.

Tijdens de eerste bezoeken is duidelijk geworden dat er bijenbekjes in de open stootvoegen aanwezig zijn. Hierdoor zijn deze gevels ongeschikt voor vleermuizen. Hierdoor is er tijdens de eerste veldbezoeken één persoon ingezet rond de vijver. Hiermee is ruim voldaan aan de 75% dekking. Figuur 3.1 geeft de ongeschikte gevels weer.

---

¹ [REDACTED] De meervleermuis in Nederland. Rapport nr. 2011.40. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Figuur 3.1: locaties veldmedewerkers

Onderzoekers

Het onderzoek is uitgevoerd door veldmedewerkers [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] en ecooloog [REDACTED].

3.2. Bezoeken

Vleermuizen

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in mei, juni en juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, het bezoek in augustus en september is uitgevoerd voor het vaststellen van paarverblijven van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. In tabel 3.1 worden de verschillende bezoekdata weergegeven. Figuur 3.1 laat de locaties van de veldmedewerkers zien tijdens de veldbezoeken.

Tabel 3.1: Bezoekschema vleermuisonderzoek in het onderzoeksgebied

Datum	Tijdstip	Zon op/ zon onder	Aantal onderzoekers	Doel	Weersomstandigheden
22-5-2023	21:15-23:15	21:36	4	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Onbewolkt, 14-18°C, droog, wind 2 Bft
12-6-2023	3:30-5:30	05:17	4	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Onbewolkt, 17-19°C, droog, wind 1 Bft
19-7-2023	21:30-23:30	21:48	4	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Zwaarbewolkt, 17-18°C, droog, wind 2 Bft
17-8-2023	22:00-00:00	20:59	2	Paarverblijfplaats	Droog, 16-17°C, droog, wind 2 Bft
6-9-2023	04:00-06:00	06:57	2	Paarverblijfplaats	Onbewolkt, 15-16°C, droog, wind 2 Bft

Er is licht afgeweken van het standaard vleermuisprotocol door ruwweg 15 minuten voor zonsondergang het nader onderzoek te starten. Dit is gedaan aangezien de praktijk uitwijst dat vleermuizen die een verblijfplaats in bebouwing bezetten welke in de buurt van bomen en bossen staan eerder uitvliegen.

Overige soorten

Tijdens het veldbezoek is behalve naar vleermuizen, ook gekeken naar andere beschermde soorten met een rust- of voortplantingsplaats in en nabij het onderzoeksgebied.

3.3. Resultaten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats bezetten in de bebouwing binnen het onderzoeksgebied. Tijdens geen van de bezoeken zijn er in/uitvliegende vleermuizen waargenomen uit de bebouwing en beplanting. Daarnaast zijn er tijdens de bezoeken in augustus en september tevens geen balts waargenomen rond de onderzochte bebouwing.

Foerageergebied

Tijdens alle veldbezoeken zijn er meerdere overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen, daarnaast zijn er op meerdere dagen foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen;

- 22 mei 2023 - 3 foeragerende gewone dwergvleermuizen
- 12 juni 2023 - 1 foeragerende gewone dwergvleermuis
- 19 juli 2023 - 1 foeragerende laatvlieger

Deze waarnemingen zijn voornamelijk gedaan ten noord en oosten van het zorgcentrum boven de naastgelegen vijver en omliggende bomen. Gezien de relatief lage hoeveelheid waargenomen foeragerende vleermuizen heeft het onderzoeksgebied geen specifieke functie als foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast zal beplanting en de vijver behouden blijven binnen het onderzoeksgebied. Figuur 3.2 laat de waarnemingen van overvliegende en foeragerende vleermuizen zien in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Vliegroute

Er zijn op meerdere momenten overvliegende laatvliegers, gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en rosse vleermuizen waargenomen.

- > 22 mei 2023 – 2 overvliegende gewone dwergvleermuizen
- > 22 mei 2023 – 1 overvliegende ruige dwergvleermuis
- > 22 mei 2023 – 1 overvliegende rosse vleermuis
- > 12 juni 2023 – 2 overvliegende gewone dwergvleermuizen
- > 19 juli 2023 – 1 overvliegende gewone dwergvleermuis
- > 19 juli 2023 – 1 overvliegende gewone dwergvleermuis

Deze vleermuizen gebruiken het zorgcentrum en de bomenrij ten noorden van de bebouwing mogelijk als vliegroute. De bomenrij blijft echter behouden waardoor er voldoende lijnvormige elementen behouden blijven die dienen als geschikte vliegroutes.

Overige soorten

Er zijn tijdens het veldwerk geen aanwijzingen gevonden dat beschermde diersoorten een rust- of voortplantingsplaats bezetten in het onderzoeksgebied.

Resultaten nader onderzoek vleermuizen

Figuur 3.2: Resultaten verspreidingsonderzoek vleermuizen

3.4. Wettelijke consequenties

Vleermuizen

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat een vleermuis een verblijfplaats bezet in de bebouwing in het onderzoeksgebied. Door het slopen van de bebouwing in het onderzoeksgebied, wordt geen vleermuis verwond of gedood en wordt geen verblijfplaats beschadigd of vernield.

Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van een essentiële vliegroute en het onderzoeksgebied heeft geen functie als essentieel foerageergebied voor vleermuizen. De bomenrij ten noorden van het zorgcentrum wordt mogelijk wel gebruikt als vliegroute. Door enkel tijdens de daglicht periode te werken en het gebruik van kunstlicht tot een minimum te beperken kan het aantasten van deze mogelijke vliegroute uitgesloten worden.

4. Conclusie

In de zomer en het najaar van 2023 is de bebouwing in het onderzoeksgebied onderzocht op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het daarvoor geldende protocol en is volledig en onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd.

Uit het onderzoek is gebleken er geen verblijfplaats in de onderzochte bebouwing is vastgesteld. Tevens vormt het onderzoeksgebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen en is de bebouwing geen onderdeel van een essentiële vliegroute. Het slopen van de bebouwing leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van de wet- en regelgeving voor beschermde soorten. Er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden. Wel wordt aangeraden enkel tijdens de daglicht periode te werken om een mogelijke vliegroute ten noorden van het onderzoeksgebied niet aan te tasten.

Tevens tijdens de gebruiksfase dient er rekening gehouden te worden met de mogelijke vliegroutes en foerageergebieden in de omgeving. Dit kan onder andere door lichtvervuiling zo veel mogelijk te voorkomen door kunstlicht enkel te gebruiken waar nodig en naar beneden te schijnen.